

شرق

روزنامه

جمع‌آوری توت توسط یک خانواده یزدی/ عکس: مجید دهقان‌زاده، مهر

واکشش

واژه‌گزینی در فرهنگستان

مهنوش تهرانی: در پی گفت‌وگوی قلمی که میان

نویسنده گرامی، خانم گیتی صفرازه و خانم دکتر زهرا جوهرچی (زبان‌شناسی که افتخار آشنایی با ایشان را ندارم و همین‌جا از ایشان تشکر می‌کنم) شکل گرفت، مناسب دیدم چند نکته را توضیح دهم، به امید اینکه گفت‌وگوهای شفاف و بی‌غرض میان علاقه‌مندان به زبان فارسی ادامه یابد. ابتدا چند مسئله کلی:

۱) نهاد فرهنگستان در ایران بیش از صد سال عمر دارد و فرهنگستان زبان و ادب فارسی اسمال ۳۰ساله می‌شود. تقریبا ۲۳ سال است که کار «واژه‌گزینی تخصصی» به‌طور پیوسته زیر نظر گروه واژه‌گزینی انجام می‌شود. این گروه یکی از سیزده گروه پژوهشی فرهنگستان است.

۲) واژه‌گزینی تخصصی چیست؟ گروهی از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های کشور در یک رشته (فرض کنید رشته شیمی یا مهندسی برق یا پزشکی یا هنرهای نمایشی) و صاحب‌نظران آن رشته تخصصی که خود مؤلف یا مترجم کتاب‌های تخصصی آن رشته هستند، دعوت به همکاری می‌شوند و درباره واژه‌های غیرفارسی آن رشته و انتخاب یا ساخت معادل برای آنها بحث می‌کنند و تصمیم می‌گیرند. در این ۲۳سال به شکل‌های مختلفی این کارگروه‌ها (کمیته‌ها) ایجاد شده است؛ انجمن‌ها، گروه‌ها و دانشکده‌هایی بوده‌اند که خودشان به فرهنگستان نامه نوشته و برای حل مشکلات زبانی درخواست راه‌حل کرده‌اند و نیز مراکز علمی و پژوهشی در رشته‌های گوناگون که فرهنگستان برایشان فراخوانی ارسال و دعوت کرده تا اعضای هیئت علمی آنها با فرهنگستان همکاری کنند. بی‌شک مثل هر کار علمی سامان‌مندی، پذیرش اعضا طبق آیین‌نامه‌ای مدون و به درایت کارنامک (روزمه) افراد انجام می‌شود. این آیین‌نامه محرمانه نیست.

۳) هر کارگروه واژه‌گزینی تخصصی با عضویت دست‌کم پنج تا هفت نفر متخصص به شکلی که در بالا گفته شد، تشکیل می‌شود. فرهنگستان هم یک نفر کارشناس و متخصص زبان‌شناسی، اصطلاح‌شناسی یا واژه‌گزینی را به گروه معرفی می‌کند.

۴) از اولین جلسه و اولین قدم کار که گردآوری واژه‌های غیرفارسی آن رشته تخصصی است تا آخرین

www.sharghdaily.ir

سه‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۹ ● ۱۷ شوال ۱۴۴۱ ● ۹زوتن ۲۰۲۰ سال هفدهم ● شماره ۳۷۲۸ ● ۱۶ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۴ ● اذان مغرب ۲۰:۴۱ ● اذان صبح فردا ۴:۰۲ ● طلوع آفتاب ۵:۴۸

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

نور نوشت

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

زمین سبز-۱

می‌گوید: «من فکر می‌کنم ما در یک نقطه عطف زندگی می‌کنیم. یک تغییر مکان دوباره، یک ارزیابی مجدد از روابط بین مکان و زمان و زندگی اجتماعی در پیش است. ممکن است شاهد تغییرات عمیقی باشیم. بعضی چیزها ممکن است دیگر برنگردد؛ مثلا برخی از مشاغل دیگر به مرکز شهر نبرخواهند گشت و فکر می‌کنند خیلی رسک‌پذیر است - یا ممکن است بنگاه‌های اقتصادی این سؤال را بپرسند که چه نیازی هست تا در مراکز شهرها فضاهای بزرگ اداری داشته باشیم».

او‌بابایکوت که معاون سیاسی و پژوهشی مؤسسه برنامه‌ریزی رویال شهر لندن نیز معتقد است: « کاهش فضای اداری به طرق مختلف شهرهای کوچک، متوسط و بزرگ را تحت تأثیر قرار خواهد داد».

آینده دفا‌تر کار چه می‌شود؟

عکس‌های زیادی از افراد در حال کارکردن در خانه منتشر شد. این شیوه فشار زیادی بر روابط و درون خانواده‌هاست. این فشارها بر روابط تأثیر می‌گذارد و مناقشات و درگیری‌های بیش از حد بین والدین و فرزندان می‌تواند مشکلاتی ایجاد کند.او‌بابایکوت لک می‌گوید: «این سؤال نیز وجود دارد که چگونه می‌توان از فضای خرید و فروش عرضه کرد».

روزنوشت‌های تاریخی ازسوی سیاستمداران، ارزش و اهمیت بسیاری دارد و انتشار آنها باعث می‌شود، تصویر واضح و روشن‌تری از وقایع تاریخ معاصر به دست آید. آقای هاشمی از اول فروردین ۱۳۶۰ تا یک روز قبل از وفات، یعنی ۳۵ سال، هر روز خاطراتش را یادداشت کرده است؛ کاری بزرگ و تاریخی که در میان سیاستمداران دنیا دیده نشده است. خاطرات آیت‌الله هاشمی، غالبا ثبت وقایع است و تحلیل‌های ضمنی دارد.

خاطره‌نویسی هم‌زاد عصر پیدایش مدرنیته است. ثبت لحظه‌های حساس تاریخی، به‌ویژه آنها که در سرنوشت یک ملت تأثیرگذارند و برخورد معرفت‌شناسانه با آنها. از کارکردهای اصلی خاطره‌نویسی، به‌عنوان یک گرایش ادبی- تاریخی مدرن است. سی‌رایت‌مجله، جامعه‌شناس آمریکایی و صاحب سه‌گانه «نخبگان قدرت»، خاطره‌نویسی را به‌مثابه روشی برای تولید دانش می‌داند و توصیه می‌کند همه یک «دفتر بومیه» داشته باشند و منظم بنویسند. به اعتقاد میلز، یادداشت روزانه، نشانه‌ای از بلوغ روشنفکری است. او تجربه را یک منبع کار فکری اصل می‌داند که ما از طریق ثبت خاطرات، به کسترش عادت خودبازتابی می‌پردازیم و یاد می‌گیریم که چگونه دنیای درونی خود را بیدار نگاه داریم. به اعتقاد میلز، اینکه گفته می‌شود «تجربه داشته باشید»، به این معناست که بتوانیم گذشته را در زمان حال قرار دهیم و به کار گیریم و راه اصلی به‌کارگیری تجربه، ثبت خاطرات است.

مسعود بهبود معتقد است، از سه دوره از تاریخ معاصر ایران، سه کتاب مانده است که عبارت‌اند از: روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه و خاطرات اسدالله علم و خاطرات هاشمی‌رفسنجانی که از اتاق خلوت‌های قدرت، خاطره دست اول دارند؛ از این منظر منابع دست‌اولی هستند که دوره ناصرالدین‌شاه و محمدرضا‌شاه و جمهوری اسلامی را بازنمایی می‌کنند. آثار دیگری که همین ادعا را داشته‌اند، با اینها ارزش برابر ندارند. از این میان اعتمادالسلطنه و اسدالله علم، نگران بوده‌اند که مبادا در زمان حیاتشان، نوشته‌ها به دست شاه و مأموران بیفتد و برای چاره کار، جادرجا جملاتی در ابراز وفاداری به شاه وقت باقی گذاشته‌اند. خاطرات هاشمی‌رفسنجانی این خوف را ندارد، اما چون در زمان حیات نویسنده منتشر نشده، از تگرانی‌های دیگری سرشار است.

خاطرات آیت‌الله هاشمی، در نوع خود منبع مهمی برای تاریخ‌نگاری مورخان به‌شمار می‌رود، چراکه نویسنده موقعیت سیاسی منحصره‌فردی داشته و مطالبی را ثبت کرده که هم‌تراز آن تاکنون انتشار نیافته است، مثلا این خاطره مهم تاریخی «فورا با آیات مشکنینی، خامنه‌ای و امینی برای مذاکره با امام به جماران رفتیم. ساعت نه‌ونیم شب رسیدیم. اما به اینکه امام معمولا شش‌ها ملاقات نمی‌دادند، ما را پذیرفتند. آیت‌الله خامنه‌ای و من درباره ترجیح حفظ آیت‌الله منتظری صحبت کردیم؛ امام باز جدیت رد کردند. پیشنهاد شد که لحن نامه تعدیل شود. این را هم نپذیرفتند. درخواست شد از صدواسیما پخش

مهمی است تا متون پاکیزه و قابل استفاده تاریخی. به نظر می‌رسد تولیدات مراکز متعدد تاریخ‌نگاری که از

بوده‌عمی استفاده می‌کنند، ضرورت دارد ازسوی اساتید تاریخ تحلیل محتوا شوند و میزان ارجاع مقالات تاریخی به تولیدات آنها بررسی شود و اصلاح رویه در

آنها به انجام برسد. مسئله امروز تاریخ معاصر، جنگ روایت‌ها نیست؛ هم‌افزایی روایت‌های، روایت‌های تاریخی مانند قطعات پازل هم‌دیگر را تکمیل می‌کنند.

آنها که خیال می‌کنند، با انتشار پُر حجم و متعدد، قضاوت تاریخی را به نفع خود رقم می‌زنند، سخت در اشتباهند؛ تاریخ معاصر را مورخان صرفا براساس منابع معتبر و صحیح می‌نویسند.

فیس‌بوک و مقابله با پست‌های خشن

چند روز پیش تعدادی از کارکنان فیس‌بوک و همچنین ۱۶۰ نفر از محققان از سارک زاک‌برگر خواسته‌اند تا سیاست‌های سخت‌گیرانه‌تری را نسبت به انتشار اخبار جعلی و پیام‌های تفرقه‌انگیز اتخاذ کند. حال او در پستی در فیس‌بوک خطاب به کارکنانش و منتقدان سیاست‌های فیس‌بوک نوشته است: «می‌دانم که بسیاری از شما تصور می‌کنید باید به پست‌های رئیس‌جمهور در هفته‌های اخیر برچسب می‌زدیم. ما قصد داریم برخی از سیاست‌هایی را بررسی کنیم که به گفت‌وگو و تهدیدهای مربوط به استفاده از زور مربوط است تا در صورت لزوم پندهایی را تغییر دهیم. ما سعی می‌کنیم به غیر از دو اقدام عدم تغییر پست دیگر این نامه، مارتین کمپ‌من از دانشگاه کالیفرنیا در محتوای خشن و نیمه‌خشن را بررسی کنیم». او درواقع هیچ قول جدی‌ای برای تغییر سیاست‌ها نداده است. این اعتراضات مربوط به سیاست‌هایی می‌شود که فیس‌بوک با توجه به آنها اجازه داد پست‌های جنجالی رئیس‌جمهور آمریکا طی اعتراضات اخیر به مرگ یک سابه‌یوست همچنان بدون تغییر قابل مشاهده باشد. اشاره دقیق زاک‌برگر به پست «با شروع غارت، تیراندازی آغاز می‌شود» دونالد ترامپ است که فیس‌بوک آن را از پلتفرم خود حذف نکرد. به گفته

www.sharghdaily.ir

سه‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۹ ● ۱۷ شوال ۱۴۴۱ ● ۹زوتن ۲۰۲۰ سال هفدهم ● شماره ۳۷۲۸ ● ۱۶ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۴ ● اذان مغرب ۲۰:۴۱ ● اذان صبح فردا ۴:۰۲ ● طلوع آفتاب ۵:۴۸

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

نور نوشت

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصصان آن رشته تصویب نمی‌کند. «دنیاگیری/جهان‌گیری» در برابر پاندمی؛ مانند ماجرای کش‌لقمه (به جای پیتزا) و فروغ‌آمایی (دربرابر فتوستنر) باز هم مخاطبان در دام طعنان افتادند. فرهنگستان به ده‌ها دلیل، برابرنهاد «نیاییگری» را برای این واژه تصویب کرده است، اما به لحاظ آنکه واژه دوم می‌توانست باب شوخی‌های کلامی را با مقامی عالی‌رتبه باز کند، چنین تصور شد که واژه مصوب فرهنگستان واژه «جهان‌گیری» است و باز هم کسی نپرسید بقیه واژه‌های آن فهرست چگونه بود؟ هر بار که این برخورد‌های بی‌انصافانه را در قبال فعالیت صادقانه گروهی از متخصصان علوم و فنون و متخصصان اصطلاح‌شناسی می‌بینم، به یاد کلام آن بزرگی می‌افتم که سال‌ها پیش وقتی فرهنگستان اول برابرنهاد «ادگستری» را تصویب کرد، عتاب‌آلود نوشت: «... هرقدرم می‌خواهید باد به بیرق لغت «دادگستری» بکنید. مردم «عدلیه» را برای اعتراض‌ترک نمی‌کنند و دادگستری شما، با وجودی که وضع‌شده فرهنگستان هم هست، روی زمین خواهد ماند...».

● **پژوهشگر و واژه‌گزینی و عضو هیئت علمی فرهنگستان**

گروه واژه‌گزینی دست به کار شد. پژوهشگران گروه واژه‌های غیرفارسی را که هر روز تکرار یا افزوده می‌شد، گردآوری و بررسی کردند. برای بسیاری از آنها معادل فارسی از قبل وجود داشت یا آنکه از سال‌ها پیش در فرهنگستان، با نظر متخصصان علوم پزشکی تصویب شده بود. واژه‌ها جمع‌آوری و همراه نامه ریاست ج. پس از انتشار نامه ایشان، چند مطلب مثلا انتقادی بازتاب بیشتری یافت. استاد دانشگاهی نامه رئیس فرهنگستان را «فارسی» کرد و دو واژه از سی‌وچهار واژه اعلامی معروف شد. «ناخوانده» از این لحاظ که کسی از آن دست‌به‌دست شد. «ناخوانده» از این لحاظ که شما در کلاس استاد محترم معارف دانشگاه نپرسید که شما در کلاس

خود، معارف اسلامی را یا چه زبان و اصطلاحاتی شرح می‌دهید؟ آیا در نامه‌ای رسمی از لفظ «شما بزرگوار» به جای «جناب‌عالی» استفاده می‌کنید؟ همان‌گونه که شما از تفاوت مفاهیم و اصطلاحات تخصصی معارفی در رشته خود اطلاع دارید، تحصیل‌کردگانی هم هستند که تفاوت گونه‌های زبانی و تفاوت معنا و جایگاه استفاده از واژه‌هایی مثل «جناب‌عالی» و «شما بزرگوار» را می‌دانند و متخصصان دیگری که میان بهداشت (hygiene) و سلامت (health) تفاوت قائل هستند. از این ادب‌تر، کسی نپرسید محتوای نامه رئیس فرهنگستان چه بود؟ فقط درباره دو واژه مطالبی نوشته شد: «همه‌گیری» به‌جای «ایدیمی»؛ انجمن اپیدمیولوژیست‌های ایران (آیا فارسی‌زبانان به‌راحتی نام انجمن را تلفظ می‌کنند؟) از ایراد معادل فارسی‌نوشتند. اما معادل «همه‌گیری» سال‌ها پیش با طی‌کردن همان روند پیش‌گفته و در کارگروهی با حضور پدر علم همه‌گیرشناسی و ریاست محترم این‌انجمن، جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم، تصویب شده است. فرهنگستان هیچ واژه تخصصی‌ای را بدون حضور متخصص